

بررسی تغییرات سایتوکینهای پیش التهابی و عامل فعالیت التهاب عروقی پس از تمرينات استقامتی منظم

دکتر مهدی مقرنسی^{*}، دکتر عباسعلی گائینی^{**}، دکتر داریوش شیخ الاسلامی وطنی^{***}

تاریخ دریافت مقاله: ۱۵/۱۱/۸۶

* دانشگاه سیستان و بلوچستان، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۷/۴/۸۷

** دانشگاه تهران، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

*** دانشگاه کردستان، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی

چکیده

زمینه و هدف: شواهد زیادی نشان می دهند که سایتوکینهای پیش التهابی و مولکولهای چسبان سلولی که موجب افزایش فعالیت آندوتیال عروقی می شوند و به عنوان شاخصهای التهابی جدید معرفی گردیده اند، در پیش بینی و پیشگویی بیماریهای قلبی عروقی از حساسیت و دقت بیشتری بر خوردار بوده و نقش مهمی در پاتوژن آترواسکلروز دارند. هدف از این مطالعه بررسی تغییرات سایتوکینهای پیش التهابی و عامل فعالیت التهاب عروقی پس از تمرينات استقامتی منظم در موشهای ویستار بود.

مواد و روش کار: در این مطالعه تجربی ۲۴ سر موش صحرایی نر ۳ ماهه ویستار در محیطی کنترل شده نگهداری و به طور تصادفی در دو گروه کنترل (n=۱۲ با وزن 211 ± 3 گرم) و تجربی (n=۱۲ با وزن 208 ± 7 گرم) تقسیم شدند. برنامه تمرينی به مدت ۱۲ هفته و هفتہ ای ۳ جلسه با مدت و شدت مشخص اجرا و خونگیری پس از ۱۴ ساعت ناشتا در مراحل مختلف و با شرایط مشابه انجام شد. برای آنالیز بیوشیمیایی و سنجش مقادیر sICAM-1 از کیت تجاری الایزا شرکت R&D و برای سنجش مقادیر IL-1 β و TNF- α از کیت‌های تجاری الایزا شرکت Koma استفاده شد. داده های حاصل با استفاده از آزمونهای t وابسته و t مستقل تجزیه و تحلیل شدند. سطح معنی داری آماری $P=0.05$ در نظر گرفته شد.

یافته ها: یک جلسه تمرين استقامتی در مقادیر شاخصهای التهابی نسبت به گروه کنترل تغییر معنی داری ایجاد نکرد. پس از ۱۲ هفته، در مقادیر IL-1 β (P=0.028)، sICAM-1 (P=0.047)، TNF- α (P=0.045) و گروه کنترل افزایش معنی داری دیده شد. در حالی که مقادیر IL-1 β در گروه تجربی کاهش معنی داری یافت (P=0.000)، sICAM-1 (P=0.016)، TNF- α (P=0.002) و در مقایسه بین گروههای کنترل و تجربی در متغیرهای IL-1 β (P=0.029)، sICAM-1 (P=0.028)، TNF- α (P=0.039) تفاوت معنی داری مشاهده گردید. (P=0.000)

نتیجه گیری: نتایج این تحقیق نشان داد با توجه به حساسیت و دقت بیشتر شاخصهای التهابی جدید، اندازه گیری این شاخصهای ابزار سودمندی در تشخیص التهاب و اختلالات عروقی و پیشگویی بیماریهای قلبی عروقی است و از طرفی تمرينات استقامتی منظم و طولانی مدت (55 تا 85 درصد VO_{2max}) با کاهش مقادیر این شاخص ها (IL-1 β ، TNF- α و sICAM-1) و کاهش التهاب، در پیشگیری، کنترل و کاهش آترواسکلروز نقش موثری ایفا نماید. (طیبیب شرق، دوره ۱۰، شماره ۲، تابستان ۸۷، ص ۱۲۵ تا ۱۳۵)

کلیدواژه ها: ICAM-1، TNF- α ، IL-1 β ، تمرين استقامتی، التهاب، آترواسکلروز

مقدمه

سالانه حدود ۱۲ میلیون نفر به علت ابتلا به آن، جان خود را از دست می دهند.^(۱) آترواسکلروز بیماری قلبی پیشرونده ای

سلامت و بیماری انسان از جمله موضوعاتی است که ذهن محققان را به خود مشغول کرده است. از جمله این بیماریها، بیماریهای قلبی عروقی است که بنا به گزارش‌های موجود،

1. Coronary Heart Disease

استریک خیلی شدید همانند تمرينات استقامتی شدید سبب افزایش TNF- α , sICAM-1 و IL-1 β می شوند، با این تفاوت که این افزایش پس از اتمام تمرين با تاخیر رخ می دهد^(۱۸). در پژوهشی نعمت و همکارانش (۲۰۰۲)، مطالعه ای در رابطه با پاسخ لکوستیها و سایتوکینها به ۱۰ دقیقه تمرين خم کردن یک طرفه مچ دست انجام دادند. آزمودنیهای این پژوهش ۱۵ مرد و ۸ زن (۳۶ تا ۲۲ سال) بودند. نتایج پژوهش نشان داده که IL-6 پس از تمرين به طور معنی داری افزایش می یابد، اگرچه تفاوت معنی داری بین دست تمرين کرده و تمرين نکرده وجود نداشت تمرين، تاثیری بر مقادیر IL-1 β و TNF- α نداشت، در حالی که مقادیر ICAM-1 در هر دو دست با افزایش همراه بود و دلیل آن را تحریک میانجیهای فرآیندهای التهابی در عضلات کوچک بیان نمودند.^(۲۰) در پژوهش دیگری سینورلی و همکارانش (۲۰۰۳)، به مطالعه تغییرات مقادیر خونی سایتوکینها و مولکولهای چسبان سلولی در بیماران با عارضه شریان محیطی پس از انجام آزمون ورزش (تریدمیل) پرداختند. نتایج نشان داد که IL-1 β , TNF- α , ICAM-1, VCAM-1، ای، پسی و ال-سلکتین در بیماران نسبت به گروه کنترل بیشتر بود و پس از آزمون ورزش در هر دو گروه متغیرهای ذکر شده با افزایش معنی داری همراه بودند. این نتایج تایید کرد که افزایش فعالیت سلولهای سفید خون نشانه ای از آترواسکلروز سیستمیک می باشد، زیرا که شاخصهای التهابی در وضعیتهای فشار مکانیکی خون (همودینامیک) افزایش می یابند.^(۲۱) در حالی که در پژوهش سیلوسترو و همکارانش (۲۰۰۲) پی برند که تمرينات استقامتی با شدت مطلوب و مناسب (راه رفتن روی تریدمیل) در افراد سالم تأثیری بر غلظت پلاسمایی sICAM-1 ندارد^(۲۲). در بررسی آثار سازگاری تمرين، آداموپلوس و همکارانش (۲۰۱۱)، تاثیر ۱۲ هفته تمرينات ورزشی بر شاخصهای التهابی محیطی در بیماران با ناتوانی قلبی مزمن را مطالعه و گزارش کردند که برنامه

است که از دوران کودکی شروع می شود و در سنین بالا بروز می کند و عامل اصلی مرگ و میر در دنیا کنونی به شمار می رود^(۱-۳). بنابراین، پیش بینی بیماری عروق کرونر قلب (CHD) در درمان و پیشگیری از پیشرفت بیماری اهمیت فراوانی دارد^(۴). انجمن قلب آمریکا اعلام کرده است گسترش بیماریهای قلبی عروقی زمینه ای التهابی دارد و التهاب عمومی، نقش محوری در توسعه و پیشرفت آترواسکلروز ایفا می کند.^(۵) از دیر باز، نیمرخهای چربی (پروفایل لیپید) به عنوان شاخص بیماریهای قلبی عروقی محسوب شده اند، ولی گزارشها نشان می دهند بعضی از افراد با HDL-C^۶ و LDL-C^۷ طبیعی به بیماریهای قلبی عروقی مبتلا بوده اند. شواهد رو به افزایشی نشان می دهند سایتوکینهای پیش التهابی و مولکولهای چسبان سلولی (CAMs)^۸ که موجب افزایش فعالیت آندوتیال عروقی می شوند و به عنوان شاخصهای التهابی جدید معرفی گردیده اند، در پیش بینی و پیشگویی بیماریهای قلبی عروقی از حساسیت و دقیت پیشتری برخوردار بوده و نقش مهمی در پاتوژن آترواسکلروز دارند.^(۹-۱۰) در ارتباط با اثر تمرينات ورزشی بر سایتوکینهای پیش التهابی IL-1 β , TNF- α و مولکول چسبان بین سلولی^{۱۱} sICAM-1^{۱۰} عامل فعالیت و چسبندگی آندوتیال عروقی پژوهش‌های خارجی تاثیر فعالیتهای ورزشی را بر این شاخصها در افراد و گونه های مختلف بررسی کرده اند^(۱۱-۲۱) اسمیت و همکارانش (۲۰۰۰) نیز در بررسی آثار کوتاه مدت فعالیت بدنی، تاثیر تمرينات استریک شدید را بر سایتوکینها و مولکولهای چسبان سلولی در ۶ مرد تمرين نکرده سالم دانشگاهی مطالعه کردند. آزمودنیها حرکات پرس سینه و پشت ران را ۴ نوبت ۱۲ تکراری با شدتی معادل ۱۰۰ درصد یک تکرار پیشینه انجام دادند. یافته های پژوهش نشان دادند تمرينات

2. Cellular Adhesion Molecules

3. Low Density Lipoprotein

4. Cellular Adhesion Molecules

5. Interlukine -1 β

6. Tumor Necrosis Factor- α

7. Soluble Inter Cellular Adhesion Molecule-1

سایتوکینهای پیش التهابی (TNF- α , IL-1 β) و عامل فعالیت التهاب عروقی (sICAM-1) طی یک طرح تجربی انجام گردید.

روش کار

تحقیق از نوع تجربی است که در آن تاثیر ۱۲ هفته تمرین استقامتی بر سایتوکینهای پیش التهابی (TNF- α , IL-1 β) و مولکول چسبان بین سلولی (sICAM-1) موشهای صحرایی مطالعه شد. نمونه آماری را موشهای نر ۳ ماهه نژاد ویستار تشکیل دادند که از موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی تهیه شدند. از این بین ۲۴ سر موش به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند، حیوانات به طور انفرادی در قفسه های پلی کربنات شفاف ساخت شرکت رازی در محیطی با دمای 22 ± 2 درجه سانتی گراد و چرخه روشنایی - تاریکی ۱۲:۱۲ ساعت و رطوبت 50 ± 5 درصد نگه داری شدند. حیوانات از غذای سالم و استاندارد ۹ که از طریق موسسه رازی تهیه شد، استفاده کردند. همه حیوانات، آزادانه به آب و غذا دسترسی داشتند. ۲۴ سر موش پس از سازش دو هفته ای با محیط جدید و آشناشی با نحوه فعالیت روی نوار گردان، به صورت تصادفی در دو گروه کنترل ($n=12$) و تجربی ($n=12$ ، دارای ۳ جلسه تمرین در هفته به مدت ۱۲ هفته) قرار گرفتند. ^(۳۲) از هر دو گروه در دو مرحله در ابتدای مطالعه (۲۴ ساعت پس از اولین جلسه تمرینی گروه تجربی) و انتهای مطالعه (۲۴ ساعت پس از آخرین جلسه تمرینی گروه تجربی) و استقامتی در هفته دوازدهم) خونگیری به عمل آمد. در هر مرحله ارزیابی، ۶ سر موش از هر گروه در شرایط ناشتاشی با اتر بیهوش و با باز کردن شکم حیوان، خونگیری توسط سرنگ آشته به هپارین به طور مستقیم از قلب انجام گرفت. تمام مرحله های خونگیری با شرایط مشابه هنگام عصر انجام شد. در نهایت، برای استخراج پلاسماء، نمونه ها به مدت ۱۵ دقیقه و با سرعت ۳۰۰۰ دور در دقیقه سانتریفوژ شدند. برای آنالیز بیوشیمیایی و سنجش میزان

تمرینی شامل روزانه ۳۰ دقیقه تمرین روی دوچرخه کارستنج با ۷۰ تا ۸۰ درصد HRmax و ۵ روز در هفته با کاهش معنی دار عوامل التهابی محیطی sICAM-1، TNF- α ، VCAM-1 همراه بوده است، برنامه مذکور ضمناً سبب افزایش معنی داری در حداکثر اکسیژن مصرفی بیماران گردید و رابطه معکوس و معنی داری بین تمرینات ورزشی و مقادیر sICAM-1 و داشت. ^(۱۰) در پژوهشها بیانگ و همکارانش (۲۰۰۱) و دینگ و همکارانش (۲۰۰۵) بر روی موشهای صحرایی نر ۳ ماهه انجام دادند به این نتیجه رسیدند روزانه ۳۰ دقیقه دویدن روی تریمدیل به مدت یک تا سه هفته، با کاهش معنی دار مقادیر ICAM-1 و سایتوکینهای پیش التهابی همراه بوده و آسیبهای التهابی مغزی در موشهای صحرایی جوان را کاهش داده است. ^(۱۳، ۲۳) در حالی که یاناکولیا و همکارانش (۲۰۰۵)، در تحقیقی به این نتیجه رسیدند ۱۲ هفته تمرین استقامتی سبب افزایش حساسیت به انسولین در دختران چاق و خیلی سنگین وزن شده، در حالی که تغییر معنی داری در وزن بدن، درصد چربی بدن و شاخصهای التهابی از جمله TNF- α , sICAM-1 و CRP ایجاد نشده است. ^(۳۴) در تحقیق مشابه دیگری از کریستوف و همکارانش (۲۰۰۶)، در مطالعه اثر ۱۲ هفته تمرینات ورزشی بر شاخصهای التهابی قلبی عروقی مردان سیگاری، کاهش معنی داری در شاخصهای CRP، sICAM-1 و فیرینوژن مشاهده نگردید. ^(۱۲)

مطالعات نشان می دهند عواملی مثل، تغذیه، مصرف آنتی اکسیدانها، استرس، استعمال دخانیات، شیوه زندگی، خلق و خو، مصرف الکل، وجود بیماریهای التهابی، دیابت، نژاد و شرایط محیطی بر شاخصهای التهابی تاثیر فراوانی دارند ^(۹، ۷، ۱۷، ۱۹). از این رو با توجه به لزوم ارائه الگوی مناسب نوع فعالیت ورزشی و شدت و مدت آن و نیز عدم وجود پژوهشها قبلی در این زمینه این تحقیق با هدف مطالعه اثرات کوتاه مدت (یک جلسه) و طولانی مدت (۳۶ جلسه) تمرین استقامتی بر تغییرات

پس از ۳۶ جلسه تمرین در انتهای مطالعه، بین گروه‌های کنترل و تجربی در متغیرهای IL-1 β (P=۰/۰۲۸)، TNF- α (P=۰/۰۳۹) sICAM-1 (P=۰/۰۰۰) تفاوت معنی‌داری مشاهده گردید. این بدان معنی است که ۱۲ هفته تمرین استقامتی منظم اختلاف معنی‌داری بین گروه‌های کنترل و تجربی در شاخصهای التهابی ایجاد کرده است.

جدول ۱. پروتکل تمرین استقامتی

مدت تمرین (دقیقه)	$\approx/\text{Vo2max}$	سرعت تمرین (متر بر دقیقه)	هفته‌های تمرین
۱۵	$\approx/55$	۱۵	اول
۱۵	$\approx/55$	۱۵	دوم
۲۰	$\approx/70$	۲۰	سوم
۲۵	$\approx/70$	۲۰	چهارم
۳۰	$\approx/78$	۲۵	پنجم
۴۰	$\approx/78$	۲۵	ششم
۵۰	$\approx/85$	۳۰	هفتم
۶۰	$\approx/85$	۳۰	هشتم
۶۰	$\approx/85$	۳۰	نهم
۶۰	$\approx/85$	۳۰	دهم
۶۰	$\approx/85$	۳۰	یازدهم
۶۰	$\approx/85$	۳۰	دوازدهم

sICAM-1 از کیت تجاری الایزا شرکت R&D آمریکا و IL-1 β و TNF- α از کیت‌های تجاری الایزا شرکت Koma کره توسط دستگاه Spectra Elisa Reader مدل استفاده شد. از آمار توصیفی برای دسته بندی داده‌های خام و تنظیم جدولها استفاده شد. برای تشخیص همسانی و طبیعی بودن اطلاعات مربوط به آزمودنیهای گروه‌های پژوهش، آزمون کولموگروف-اسمیرنوف مورد استفاده قرار گرفت و سپس از آزمون t وابسته برای بررسی اختلافات درون گروهی و از آزمون t مستقل برای بررسی اختلافات بین گروهی استفاده شد. سطح معنی داری آماری p=۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

جدول ۱ تغییرات معنی دار درون گروهی و بین گروهی وزن بدن در گروه‌های تحقیق را نشان می‌دهد. جدولهای ۳ و ۴ تغییرات sICAM-1، TNF- α ، IL-1 β (پیکو گرم در میلی لیتر) گروه‌های تحقیق را نشان داده است. یک جلسه تمرین استقامتی در مقادیر شاخصهای التهابی نسبت به گروه کنترل تغییر معنی داری ایجاد نکرد.

مقادیر IL-1 β (P=۰/۰۱۶)، TNF- α (P=۰/۰۰۲) sICAM-1 (P=۰/۰۰۰) گروه تجربی پس از ۱۲ هفته تمرین (۳۶ جلسه) کاهش معنی داری یافت. از طرف دیگر، در مقادیر IL-1 β (P=۰/۰۴۵)، TNF- α (P=۰/۰۴۷) sICAM-1 (P=۰/۰۲۸) گروه کنترل افزایش معنی داری دیده شد (جدول ۳). در جدول ۴

جدول ۲. مشخصات مربوط به وزن، سن و تعداد موشهای مورد پژوهش

مجموع	موشهای معدوم شده (سر)			سن هنگام خوتوگیری (ماه)			وزن (گرم)			گروه ویژگی
	ابتدای مطالعه	انتهای مطالعه	ابتدای مطالعه	انتهای مطالعه	ابتدای مطالعه	انتهای مطالعه	ابتدای مطالعه	انتهای مطالعه	ابتدای مطالعه	
۱۲	۶	۶	۶	۶	۳	*۲۹۹±۸	*۲۱۱±۳	*۲۰۸±۷	کنترل	
۱۲	۶	۶	۶	۶	۳	*۳۱۶±۷	*۲۰۸±۷	*۲۰۸±۷	تجربی	

* تفاوت معنی داری درون گروهی

• تفاوت معنی داری بین گروهی

جدول ۳. مقایسه متغیرهای مورد سنجش در گروه های کنترل و تجربی (گروه های وابسته)

P	انتهای مطالعه	ابتدا مطالعه	گروه	زمان آزمایش متغیر
* .۰/۰۲۸	۳۵۴۶۰ ± ۶۷۲/۱۲	۳۴۸۶۴ ± ۴۴۵/۷۹	کنترل	sICAM-1 (pg/ml)
* .۰/۰۰۰	۳۳۳۰۰ ± ۵۷۰/۰۸	۳۴۷۳۰ ± ۵۶۰/۸۰	تجربی	
* .۰/۰۴۵	۲۳۰۶ ± ۲۶۵/۸۶	۲۲۲۰ ± ۲۴۸/۹۹	کنترل	IL-1 β (pg/ml)
* .۰/۰۰۲	۱۹۴۰ ± ۲۶۷/۸۶	۲۱۸۸ ± ۲۵۲/۹۲	تجربی	
* .۰/۰۴۷	۱۲۹۴ ± ۷۱/۲۷	۱۲۷۴ ± ۵۷/۲۷	کنترل	TNF- α (pg/ml)
* .۰/۰۱۶	۱۱۹۴ ± ۵۷/۷۱	۱۲۵۷ ± ۵۵/۷۱	تجربی	

* تفاوت معنی دار

جدول ۴. مقایسه متغیرهای مورد سنجش بین گروه های کنترل و تجربی (گروه مستقل)

P	انتهای مطالعه	گروه	مراحل متغیر
* .۰/۰۰۰	۳۵۴۶۰ ± ۶۷۲/۱۲	کنترل	sICAM-1 (pg/ml)
	۳۳۳۰۰ ± ۵۷۰/۰۸	تجربی	
* .۰/۰۳۹	۲۳۰۶ ± ۲۶۵/۸۶	کنترل	IL-1 β (pg/ml)
	۱۹۴۰ ± ۲۶۷/۸۶	تجربی	
* .۰/۰۲۸	۱۲۹۴ ± ۷۱/۲۷	کنترل	TNF- α (pg/ml)
	۱۱۹۴ ± ۵۷/۷۱	تجربی	

* تفاوت معنی دار

بحث

با گزارش‌های قبلی مبنی بر آن که فعالیت بدنه منظم و آمادگی قلبی تنفسی با مقادیر کمتر sICAM-1، TNF- α ، IL-1 β و دینگ (۲۰۰۴) و دینگ (۲۰۰۵) به این نتیجه رسیدند همراه است تأیید می شود^(۶،۱۰،۱۱،۱۳،۱۵،۲۳،۲۷). در پژوهش‌های روزانه ۳۰ دقیقه دویدن روی تریدمیل به مدت ۳ هفته، آسیبهای التهابی مغزی را در موشهای صحرایی سکته کاهش می دهد و دریافتند که تمرين با کاهش معنی دار مقادیر

نتایج این تحقیق نشان داد یک جلسه تمرين استقامتی در مقایسه با گروه کنترل تفاوت معنی داری در شاخصهای التهابی sICAM-1، TNF- α ، IL-1 β و گروه کنترل (غیر فعال) در انتهای پژوهش افزایش معنی داری داشت. در حالی که در بررسی اثرات طولانی مدت تمرين، مقادیر sICAM-1، TNF- α ، IL-1 β و گروه تجربی پس از جلسه تمرين کاهش معنی داری داشت. یافته های گروه تجربی

کالا بررسی و همکارانش (۲۰۰۲) در پژوهشی پی بردن HDL-C رابطه معکوس و معنی داری با مولکولهای چسبان سلولی VCAM-1 و sICAM-1 دارد و پیشنهاد کردن افزایش بیان ژنی مولکولهای چسبان سلولی ممکن است ساز و کار کاهش مقادیر HDL باشد که باعث افزایش آتروژن می گردد^(۳۳). همچنین معلوم شده است هنگام فعالیتهای استقاماتی (زیر بیشینه) زمانی که ذخایر کربوهیدرات پائین است، دستگاه غدد درون ریز بدن می تواند با افزایش هورمونهای اپی نفرین، نوراپی نفرین، GH و کورتیزول، اکسیداسیون چربیها (لیپولیز) را افزایش دهد و به این وسیله نیاز عضلات به انرژی تأمین شود. معلوم شده است پس از گذشت ۴۵ تا ۳۰ دقیقه از شروع فعالیت، مقادیر کورتیزول پلاسمای اوج خود می رسد و با افزایش فرایند گلوکونژنوزن، فراخوان و استفاده از اسیدهای چرب آزاد برای تولید انرژی هنگام فعالیت ورزشی شتاب می گیرد. بنابراین، در پژوهش حاضر احتمالاً، برنامه تمرین استقاماتی با افزایش لیپولیز و کاهش توده چربی و افزایش توده بدون چربی بدن در گروه تجربی (افزایش وزن) همراه بوده که می تواند سازوکاری برای کاهش سایتوکینهای پیش التهابی و مولکولهای چسبان سلولی باشد.^(۱۰،۱۹،۳۴) در همین ارتباط و در یکی دیگر از مطالعات ما (که البته هنوز به چاپ نرسیده است) معلوم شد که تمامی گروههای تمرینی (بخصوص گروه تمرین ترکیبی) در مقایسه با گروه کنترل، دچار هایپرتروفی عضله پهن جانبی شده اند و این موضوع افزایش توده بدون چربی حیوانات ورزشکار را نشان می دهد. همچنین مطالعات نشان داده اند بافت چربی یکی از محلهای مهم ترشح شاخصهای التهابی و سایتوکینها به شمار می رود.^(۹،۲۶) شفارد و همکارانش (۱۹۹۸) اظهار داشتند کورتیزول به عنوان عامل ضد التهابی بسیار قوی، تولید سایتوکینها و واکنشهای التهابی را مهار می کند^(۳۵). با توجه به اثر ضد التهابی فعالیت ورزشی و ارتباط بین فعالیتهای استقاماتی منظم طولانی مدت و مقادیر کمتر شاخصهای التهابی در بروز آتروواسکلروز، می توان گفت فعالیت استقاماتی منظم با بهبود

SICAM-1 و سایتوکینهای پیش التهابی، آسیبهای التهابی مغز را مهار می کند.^(۱۲،۲۳،۲۷) گولدhamer و همکارانش (۲۰۰۵) اثرات ۱۲ هفته تمرین استقاماتی را بر فعالیت سایتوکینها در ۲۸ بیمار عروق کرونری مطالعه کردند. تمرین استقاماتی ۴۵ دقیقه ای با ۷۰ تا ۸۰ درصد HRmax، ۳ روز در هفته پس از ۱۲ هفته، باعث کاهش معنی دار TNF-α، IL-6، IL-1β و CRP شده بود.^(۱۵) نتایج پژوهش‌های ماسترو (۱۹۹۹)، اسمیت (۲۰۰۰)، آکیموتو (۲۰۰۲)، نیلسن (۲۰۰۴) و سیمپسون (۲۰۰۶) (اجرای برنامه های تمرینی مقاومتی و شدید) و گیلن (۲۰۰۳)، نیکلاس (۲۰۰۴)، یاناکولیا (۲۰۰۵) و کریستوفر (۲۰۰۶) (اجرای تمرینات استقاماتی) با نتایج پژوهش حاضر متفاوت است.^(۱۷،۱۸،۲۴،۲۹)
^(۱۱،۱۲،۱۴،۱۶)

جفکن و همکارانش (۲۰۰۱) گزارش کرده اند فعالیت ورزشی می تواند باعث افزایش شریانهای کرونری در مدل‌های حیوانی شود.^(۷) از طرفی، اجرای برنامه های تمرینی بلند مدت سبب افزایش فعالیت فیرینولیزی در مقایسه با فعالیت ترومبوزی می شود.^(۳۰) با وجود این، مقادیر کمتر التهاب ناشی از سازگاری با فعالیت ورزشی می تواند با آثار ضد اکسایشی فعالیت ورزشی ارتباط داشته باشد اگرچه یک جلسه تمرین استقاماتی، متابولیسم اکسایشی را افزایش می دهد و به موجب آن سبب استرس اکسایشی می گردد، شواهدی از تحقیقات حیوانی و انسانی وجود دارد که نشان می دهد تمرین استقاماتی با افزایش ظرفیت آنتی اکسیدانی بدن، استرس اکسایشی را به میزان قابل توجهی کاهش می دهد.^(۵،۳۱،۳۲) نشان داده شده است، تمرینات استقاماتی منظم با کاهش تحریک سمپاتیکی و افزایش سایتوکینهای ضد التهابی، رهایش سایتوکینهای پیش التهابی IL-1β و TNF-α از بین سلولی ICAM-1 کاهش می یابد^(۱۳،۱۹). مطالعات نشان می دهند فعالیتهای استقاماتی منظم با کاهش چربیهای مضر (HDL-C، TG و TC، LDL-C) و افزایش چربیهای مفید (HDL-C) خون، خطر بیماریهای قلبی عروقی را کاهش می دهد.^(۹،۲۶)

sICAM-1 و کاهش التهاب می تواند در پیشگیری، کنترل و کاهش آترواسکلروز نقش موثری ایفا نماید. از آنجا که تحقیقات حیوانی می تواند راه گشای مطالعات انسانی باشد، از این رو انجام تحقیقات کنترل شده در رابطه با اثر پروتکلهای تمرینی مختلف بر مقادیر شاخصهای التهابی جدید و قبلی در آزمودنیهای گوناگون دورنمای علمی جدیدی ایجاد خواهد کرد. از طرف دیگر در پژوهش‌های انسانی بعلت محدودیت در کنترل عوامل جانبی موثر، برای نتیجه گیری درباره آثار تمرین براین شاخصها مطالعات کنترل شده ضروری است.

سپاسگزاری

بدینوسیله از زحمات مسئولین محترم دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تهران در راه اندازی آزمایشگاه حیوانات (فیزیولوژی ورزش) در این دانشکده تقدیر و تشکرمی گردد.

مقادیر IL-1 β و TNF- α و sICAM-1 و کاهش التهاب می تواند در پیشگیری، کنترل و کاهش آترواسکلروز نقش موثری داشته باشد. با توجه به هدف این مطالعه، تنها تغییرات شاخصهای جدید قلبی عروقی پس از تمرینات استقامتی بررسی گردید، شایان ذکر است اگر این مطالعه تجربی با مقایسه تغییرات شاخصهای سنتی قلبی عروقی همراه بود، یقیناً اطلاعات کاربردی و جامع تر ارائه می گردید.

به طور کلی، نتایج این تحقیق نشان داد با توجه به حساسیت و دقیق بیشتر شاخصهای التهابی جدید پیشگویی کننده بیماریهای قلبی عروقی، اندازه گیری این شاخصها، ابزار سودمندی در تشخیص التهاب و اختلالات عروقی است و از طرفی تمرینات استقامتی منظم و طولانی مدت (55 تا 85 درصد Vo2max) با کاهش مقادیر این شاخصها (TNF- α , IL-1 β) و

References

1. Hopper CA, Gruber MB, Munoz KD, et al. Relationship of blood cholesterol to body composition, physical fitness, and dietary intake measures in third-grade children and their parents. Res Q Exerc Sport 2001;72:182-188.
2. Aalizadeh N, Pezeshki M, Khoramizadeh MR, et al. Role of Adhesion Molecules in Health and Disease (Farsi). J Teb&Tazkiyeh 2004; 52:105-112.
3. Blake and Ridker: Inflammatory bio-marker and cardiovascular risk prediction: J Intern med 2002; 252: 283-294.
4. Turk JR, Laughlin MH. Physical activity and atherosclerosis which animal model? Can, J.Appl.Physiol 2004;29: 657-683.
5. Abramson JL, Vaccario V. Relationship between physical activity and inflammation among apparently healthy middle-aged older us adults. Arch Intern Med 2002; 162:1286-1292.
6. Blake and Ridker. Novel clinical marker of vascular wall inflammation: Circulation research 2001;89:763.
7. Geffken DF, Cushman M, Burke GL, et al. Association between physical activity and marker of inflammation in a health elderly population. Am J Epidemiol 2001;153:242-250.

8. Pontiroli A E, Pizzocri P, Koprivec D, et al. Body weight and glucose metabolism have a different on circulating levels of ICAM-1, E-selectin, and endothelin-1 in humans. *Euro J of Endocrinology* 2004; 150:195-200.
9. Witkowska AM: Soluble ICAM-1: A marker of vascular inflammation and lifestyle, *Cytokine* 2005; 31(2):127-134.
10. Adamopoulos S, Parissis J, Kroupis C, et al. Physical training reduces peripheral markers of inflammation in patients with chronic heart failure. *Eur Heart J* 2001; 2:791-797.
11. Akimoto T, Furudate M, Saitoh M, et al. Increased plasma concentrations of intercellular adhesion molecule -1 after strenuous exercise associated with muscle damage. *Eur J Appl Physiol* 2002; 86:185-190.
12. Christopher JK, Hame TT, et al. Effects of exercise training on 5 inflammatory markers associated with cardiovascular risk .*American heart J.* 2006; 16:367-7.
13. Ding YH, Young CN, Luan X, et al. Exercise preconditioning ameliorates inflammatory injury in ischemic rats during reperfusion. *Acta Neuropathol (Berl)* 2005;109:237-46
14. Gielen S, Adam V, Mobius-Winkler S, et al. Anti-inflammatory effects of exercise training in the skeletal muscle of patients with chronic heart failure . *J Am. Coll. Cardiol* 2003; 42:861-868.
15. Goldhammer E, Tanchilevitch A, Maor I, et al. Exercise training modulates cytokines activity in coronary heart disease patients. *Int. J. Cardiol* 2005; 100:93-99.
16. Mastro, Andrea M; Schlosser David A, et al. Lymphocyte subpopulations in lymphoid organs of rats after acute resistance exercise. *Med. Sci. Spo. Exer* 1999; 31:74-81.
17. Simpson RJ, Florida-James GD, Whyte GP, et al. The effects of intensive, moderate and downhill treadmill running of human blood lymphocytes expression the adhesion activation molecules CD54 (ICAM-1), CD18 (B2integrin) and CD53; 2006.
18. Smith LL, Amwar A, Fragen M, et al. Cytokine and cell adhesion molecules associated with high-intensity eccentric exercise .*Eur J Appl Physiol* 2000;82(1-2):61-7.
19. Ziccardi P, Nappo F, Giugliano G, et al. Reduction of inflammatory cytokine concentrations and improvement of endothelial functions in obese women after weight loss over one year, *Circulation* 2002;105: 804–809.
20. Nemet D, Hong S, Mills P J, et al. Systemic versus local cytokine and leukocyte responses to unilateral wrist flexion exercise, *J Appl Physiol Article in Press* 2002;26(10):1152.

21. Signorelli SS, Mazzarino MC, Di Pino L, et al. High circulating levels of cytokines (IL-6 and TNFalpha), adhesion molecules (VCAM-1 and ICAM-1) and selectins in patients with peripheral arterial disease at rest and after a treadmill test. *Vasc Med.*;2003;8(1):15-9.
22. Silvestro A, Scopacasa F, Oliva G, et al. Vitamin C prevents endothelial dysfunction induced by acute exercise in patients with intermittent claudication, *Atherosclerosis* 2002; 165:277-283.
23. Wang RY, Yang YR, Yu SW. Protective effects of treadmill training on infarction in rats , *Brain Research* 2001;1922:140-143.
24. Yannakoulia M, Chrousos GP, Sidossis LS. Aerobic exercise training improves insulin sensitivity without changes in body weight, body fat, adiponectin, and inflammatory markers in over weight and obese girls .*Metabolism* 2005;54(11):1472-9.
25. Blake and Ridker: Inflammatory bio-marker and cardiovascular risk prediction: *J Intern.med* 2002;252(4):283-294.
26. Zoppini G, Targher G, Zamboni C, et al. Effects of moderate-intensity exercise training on plasma biomarkers of inflammation and endothelial dysfunction in older patients with type 2 diabetes,2006.
27. Ding YH, Li J, Luan X, et al.Exercise pre-conditioning reduces brain damage in ischemic rats that may be associated with regional angiogenesis and cellular overexpression of neurotrophin. *Neuroscience* 2004; 124(3):583-591.
28. Nicklas BJ, Ambrosius W, Messier SP, et al. Diet-induced weight loss, exercise and chronic inflammation in older, obese adults: arandomized controlled clinical trial. *Am.J.Clin. Nutri* 2004; 79:544-551.
29. Nielsen HG, Lyberg T. Long-distance running modulates the expression of leukocyte and endothelial adhesion molecules.*Journal of Immunology* 2004; 60:356-362.
30. Womack CJ, Ivey FM. Fibrinolytic response to acute exercise in patients with peripheral artevial disease: *med. Sci. Spo. Exer* 2001; 33(2): 214-219.
31. Somani SM.Husain K. Exercise training alters kinetics of antioxidant enzymes in rat tissues. *Bioche* 1996; 38: 587-595.
32. Gaeini AA, Sheikholeslami vatani D, Allame AA, et al. Effect of endurance training and a detraining period on lipid peroxidation and antioxidant system in wistar rats, *Journal of Movement Science* 2008; 6(11):51-63.

-
33. Calabresi L, Gomaraschi M, Villa B, et al. Elevated soluble cellular adhesion molecules in subjects with low HDL-cholesterol, *Arterioscler Thromb Vasc Biol* 2002; 22:656–661.
  34. Wegge JK, Roberts CK, Ngo T, et al. Effect of diet and exercise intervention on inflammatory and adhesion molecules in postmenopausal women on hormone replacement therapy and at risk for coronary artery disease, *Metabolism* 2004;53:377–381.
  35. Shephard, Shek. Immune responses to inflammation and trauma: a physical training modle: *Can.J.Physiol.Pharmacol* 1998; 76:469-472.

Changes in Pre-Inflammatory Cytokines and Markers of Vascular Inflammation after Regular Endurance Training

Mogharnasi M,PhD*; Gaeini AA,PhD**; Sheikholeslami Vatani D, PhD***

Received: 3/Feb/2008

Accepted: 7/Jul/2008

Background: Growing evidence indicates that pre-inflammatory cytokines and cellular adhesion molecules that increase vascular endothelial activity are more sensitive in anticipating cardiovascular diseases. These novel inflammatory markers may play an important role in pathogenesis of atherosclerosis. The purpose of this study was to determine the changes in pre-inflammatory cytokines and markers of vascular inflammation after regular endurance training in Wistar rats.

Materials and Methods: In this experimental study, 24 male rats (3 months old) were kept in a controlled condition and were divided into two different control ($n=12$, weight= 211 ± 3 gr) and experimental ($n=12$, weight= 208 ± 7 gr) groups. The training program was performed 3 times a week for 12 weeks under certain duration and speed. The blood sampling was performed after 14 fasting hours in different stages and with the same conditions. Elisa trade kits were used to measure sICAM-1, TNF- α , and IL-1 β . Resulting data were analyzed by dependent and independent t-tests ($\alpha=0.05$).

Results: A significant increase was observed in IL-1 β ($p=0.045$), TNF- α ($p=0.047$), and sICAM-1 ($p=0.028$) levels in control group, while a significant decrease in IL-1 β ($p=0.002$), TNF- α ($p=0.016$), and sICAM-1 levels was shown in experimental group ($p=0.000$). Also, a significant difference was observed in comparison between control and experimental groups about IL-1 β ($p=0.039$), TNF- α ($p=0.028$), and sICAM-1 ($p=0.000$).

Conclusion: The results of this study showed that regular endurance training ($VO_{2\text{max}} 55-85\%$) reduces the amounts of inflammatory markers of cardiovascular diseases including sICAM-1, TNF- α , and IL-1 β . This training method can play an efficient role in declining the risk of atherosclerosis by lowering markers of vascular inflammation.

KEYWORDS: IL-1 β , TNF- α , sICAM-1, Endurance training, Inflammatory, Atherosclerosis.

* Dept of Physical Education and Sport Sciences, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran.

** Dept of Physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran

.. Dept of Physical Education and Sport Sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran